

Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 2

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

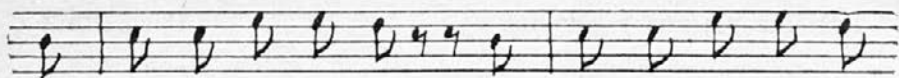
NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1930/31

Vesela vojna

Premijera 5. oktobra 1930

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: MIRKO POLIČ

na je dogna-no vse, pa je dogna-no vse,

da so priznano najboljše testenine

Kakor poje vsaka pesem
skoz želodec gre ljubezen.
Ženka čuj moža nasvete.
kuhaj večkrat „Pekatete“
naše jajčne kvalitete,
ki zavite so v pakete.

Vrlo dobra je reklama,
če poskuša jed se sama:
kupi kake tri pakete,
da pokusiš „Pekatete“
naše prave kvalitete,
ki zavite so v pakete.

Subijoti, makaroni
dolgi, kratki, ti in oni,
polži, zvitki in trompete,
vse so dobre „Pekatete“,
naše jajčne kvalitete,
ki zavite so v pakete.

Uvažujte gospodinje, da izdelujemo poleg naših običajnih
testenin tudi še priznano najboljšo vrsto „Jajčno speci-
jaliteto“, ki je izgotovljena iz najboljšega pšeničnega
zdroba in jajec. Ta „jajčna specijaliteta“ nadkriljuje po svojem
finem okusu, tečnosti in hranivosti vse tovrstne izdelke.

Poskusite in prepričali se bode!

**Vaši družini najbolj postrežete s tem, da
ji pripravite tečno in okusno hrano**

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 5. oktobra 1930

Vesela vojna

Dočim je še pred petimi leti bil »Netopir« skoro edina Straussova opera, ki se je držala stalno na repertoarju opernih in operetnih gledališč, je v zadnjih letih — skoro bi rekel, da je leto 1925., leto impozantnega praznovanja stoletnice Straussovega rojstva bilo izhodišče in začetek — nastopila intenzivna renesansa Straussovih operet in Straussove glasbe sploh. Čudno: istočasno z renesanso Verdija! — Morda je to res posledica sterilnosti operne in operetne produkcije zadnjih let. Arthur Nikisch je s svojimi »Strauss-koncerti« začel, Schalk, Kleiber, Furtwängler, Clemens Kraus in drugi veliki so ga posnemali, v operah je sledila predelava in nove inscenacije »Beneške noči«, »Indigo«, »Spitzentuch der Königin« i. dr. »Cigaň baron« je na Dunaju, Berlinu in Frankfurtu prišel zopet na oder z slavnimi pevci (Piccaver, Völker, John Gläser, Jeritza, Vera Schwarz, Viorica Ursuleac); izdelavi orkestralnega parta so dirigenti kot Klemperer, Kraus, Kleiber, Heger posvečali ravno toliko gorečnosti kot največjim delom operne literature. Kmalu nato je »Netopir« v genijalnih inscenacijah dr. Lothar Wallersteina v Frankfurtu in Max Reinhardta v Berlinu navdušil ves muzikalni svet; kot zadnjo je po Güntherju predelano »Veselo vojno« prejela pretežna večina nemških in inozemskih gledališč v svoj repertoar. Johann Strauss si je pridobil ono mesto med izvajalnimi komponisti, katero njegova nesmrtna glasba zasluži.

»Vesela vojna«, ki je nastala sedem let po »Netopirju« (leta 1881.), dve leti pred »Beneško nočjo«, se je v Ljubljani dajala doslej le na nemškem jeziku. To pot prihaja prvič tudi na slovenski oder, toda vsebinsko temeljito predelana, dialogno skrajšana in osvežena, scenično posebno v toliko izpremenjena, da se uvertura uporabi kot pantonima med prvo in drugo sliko. Njena vsebina je sledeča:

Mantuanska vojska oblega mesto Masso, oziroma nje lepo in mlado kneginjo Violetto, katere se brani vzeti za moža markiza Ciprijana, čeprav jo v to sili pogodba, ki so jo ob njenem rojstvu stipulirali ministri obeh dežel, »ko niso ravno imeli boljšega dela«. Strašni maršal Ariosto Venturi zapoveduje napadalnim četam; kljub temu pa je to vesela vojna, saj gre za

ženitev, za katero pa se ne navdušuje niti ženin, »mlad, čeden, eleganten dečko in neverjetno razvajen«. V gostilno, kjer je, dokler mu ne prirede gradu Grignana, začasno nastanjen maršal, privedejo ponoči trupo komedijantov. Straža jo je zaustavila na poti v Masso, kar spravi principala Baltazarja v obup:

»Nimam časa, kliče kasa!
Moj prvi tenorist
je grozen terorist!«

Zanj mora dobiti najlepšo sobo, sicer bo jo! Dozdevni tenor trupe je grof Umberto Cortezzi, viteški mladenič, ki se hoče vtihotapiti v Masso, da bi mogel braniti sicer neznano mu kneginjo. V svoji fantaziji si jo je naslikal kar najlepše:

»Zagledal v sanjah sem obraz,
po svetu zdaj ga iščem jaz...
In z žarom je obraz obdan
ki sije meni noč in dan;
nemirno mi srce drhti
in bije: Krasen si!
Dekleta, oprostite,
če kdaj grem mimo vas,
nikar me ne motite
z mano gre obraz...
Le eno samo najti,
eno samo je težko!

V isto gostilno privedejo še dve potnici: sta to sama kneginja in njena sestra, preoblečena kot hišna. Nameravali sta ubežati iz Masse, pa se jim je zlomilo kolo na vozu. Ker smejo po naj-novejšem nalogu maršalovem iz mesta le moški in njihove žene, izjavlja Violetta, da je omožena. Soproj baje pride za njo. Za kratek čas je ušla nevarnosti. Vdaja se sanjarenju:

»Tak mehko in tak sladko
je duši v nočni tmi,
kadar se pomlad budi!
Sladki sen šepče mi,
tako mi govori:
»Kaj sama si osorej?
Kje pa tvoja je zvezda povej?
Glej, išče te, ne najde te nikjer!«

Vendar sobe v tej krčmi ne morejo več dobiti; saj je vse zasedeno. Toda takoj jima odstopi svojo viteški Umberto. Vani položi kneginja, ki se mu predstavi kot komtessa Vigliari, vse svoje nade. On naj navidez postane njen soprog, tako da bo lahko nadaljevala svoj beg. Baltazar in krčmar asistirata temu dejanju.

Temna noč zakrije s svojimi krili prizorišče. Okrog hiše zaraajajo gozdni prebivalci svoj veseli ples. Nastopajoči dan in pijani Baltazar jih splašita. Umberto za enkrat ne more v Masso,

ker mora s svojo navidezno soprogo v nasprotno smer, vendar pošilja kneginji v oblegano mesto listek sledeče vsebine: »Visokorodna princesa! Grof Umberto Cortezzi je med potjo, da Vam pomaga in se stavi pod Vaše povelje. Razpolagajte ž njim kot s svojim udanim slugo.«

Umbertu je navidezna poroka več kot navadna šala. Vzneseno pozdravlja svojo »soprogo«:

»Dobro jutro! Ravnokar je vstalo
solnce, s svojim bleskom zasijalo!
Kakor čudež od Boga poslan:
prav ko ste prišli, nastal je dan!«

Violetta odklanja laskanja, češ:

Vse je samo fantom! Ah, kako varljive so noči!
Žerske in noči! Njim verjeti ni!
Sladke so, lažnive, brez vesti!
In naj dá ti vse: vsak poljub — laž je le!

Pred njegovo vsiljivostjo hoče oditi; saj je že koj v začetku prelomil pogodbo. Vendar se na njegova zatrjevanja in obljube zopet spravi. In to v usodnem hipu. Kajti častniki pridejo, katerim predstavi Baltazar kneginjo kot svojo — primadono. Da bi razpršila vsak dvom, jim zapoje Violetta pesem o grenadirjih:

»En grenadir za dva, če v bojni metež plane,
en grenadir za dva, če ljubico objame!
On poljub'vati zna, da sapa ti zastane.
Kjer ga vodi pot, vsepovsod je gospod.«

Kljub temu aretira maršal vso družbo ter jo odvede s seboj ra grad Grignano, kjer hoče proslaviti svojo bodočo zmago.

II. dejanje. V gradu se brezbržno zabavajo. Vsak po svoje: gospodje, pred vsemi maršal, dvorijo čarobni primadoni, dame norijo za tenorjem, Ciprijan išče malo, srčkano hišno Nino. Violetta sporoča damam tajnosti svojih uspehov:

Raffinement, kar se dá
je moderne dame znak.
Valove ji lasje
in mladosten je korak.
In zobje ji bleste,
a v očeh je smeh in greh.
Koketira in izbira —
razum ima za dva —
da dobi ga, ulovi ga,
preljubega moža.
Na svetu ni moža,
ki nam se ne vda!
Zato le, možje, na plan!

Tudi Nina išče Ciprijana. V duetu si opisujeta svoja čustva:
Prečudežne so niti, ki jih ljubezen tke!

Toda dekle odvrča:

Za čudo vem mamljivo, brez vina v glavo gre!

Na njegovo prigovarjanje:

Dekle, dekle, enkrat mora bit'!

izjavlja:

Ključek do srca je dobro skrit!
Kadar pa pravi fantič se pojavi,
trkal mi takrat ne bo zastonj!
Ej ne skrbite, glave ne belite,
pride že čas, srečna bom jaz.

Toda Viole'ta se ne zadovolji z ljubeznivimi šalami. V hiši samega nasprotnika je razpela svoje mreže ter vodi uspešno ofenzivo proti silnemu maršalu. Poleg Umberta si je pridobila še Ciprijana, maršalovega nečaka.

Toda tudi ta ni pasiven. Doznan je, da se skriva v njegovem gradu nevaren sovražnik — »drzni Umberto« iz Ferrare. Njegov namen je, uloviti ga. Za to podjetje si najame v svoji bistro-umrosti — njega samega.

Umberto je vzlic nevarnosti željan ljubezni in sanjari:

Lep je ta svet! Ves je v rože odet.
Vse poganja in oznanja,
da pomlad je prišla spet! — — —
Ne sprašuj mi na nebu zvezd,
če je ljubček ljubici zvest:
samo kri nam tu govori
in takrat marsikaj se pripeti.
Ko se parčki v temo zgube,
pride mesec izza gore,
hudomušno, glej, se smeji,
a ne pove, čemu se reži!

Nevarna situacija zbliža tudi Nino in Ciprijana. Pravzaprav gre tu za konja, ki ga ona potrebuje za Umberta, da bi ta mogel zbežati. In tega mora preskrbeti dobri Ciprijan, ki zato dobi od poredne »hišne« poljubček:

Sem poglej in povej
če sploh znaš poljubljati.
Kdo bi le stal in se bal
časa ni izgubljati!
Daj no daj, bo li kaj?
Hitro mi poljubček daj!

Konflikt se zgošča. Umberto bi moral zbežati, toda ne more stran od ljubljene žene — navidezne soproge, od katere ga usoda deli.

Zaradi njegove varnosti želi Violetta, da se Umberto čimprej oddalji. Saj zanjo ni več navadni potujoči pevec, temveč vitez, ki tvega življenje za kneginjo iz Masse. In zato ga odvezuje prisege in vsake obveznosti. Umberto, ki ne razume tega postopanja, saj še vedno ne ve, kdo je pravzaprav ta ljubljena žena, se bolešno poslavlja:

Sen, ki svetiš jasno iz noči,
o bežni trenotek postoj,
ovij s tančico me zlato
sen nežni moj!
Sen, tvoj čar ostane vse mi dni,
ne hodi odtod, ker lep si tako,
da mamiš srce in oko!

Zabava je na višku. Polnoč je. Maršal je razigran in nadleguje Violetto, vsled česar pride v konflikt z Umbertom. Toda Violetta ležerno razreši spor, češ:

Ves prepir, gospodje, je odveč!
Pomota se zgodila je, ne več!
Zaprošen poljub, zavrnen poljub,
besedice vredno ni vse skup!

Toda v tem hipu pride senzacionalna vest. Maršal jo objavi: »Gospoda moja, vojsko smo dobili! Ta dama tukaj — naša primadona — je v resnici: princesa Violetta iz Masse!«

In že ji sporoča zmagoslavno: »Visokost, moja ste ujetnica!«, ko nenadno nastopi »drzni Umberto«. Z orožjem v roki zadrži vso družbo ter omogoči kneginji beg na konju, ki je pripravljen zanj na dvorišču. Nato mirno sporoča presenečenemu maršalu:

»Obljubili ste mi 100 ginej, če Vam povem, kdo je preoblečeni Umberto! Plačajte! Grof Umberto sem jaz!« Med splošnim začudenjem in navdušenjem ženskega sveta odvedejo galantnega viteza.

III. dejanje. Baltazar poizkuša vse mogoče, da bi osvobodil zaprtega Umberta. Posreči se mu, da vtihotapi kot straža Ciprijana in Nino. Toda Umberto je trmoglav; on noče bežati, temveč zahteva naj Violetta pride k njemu, kot se spodobi soprogi. Saj, kjer je on, ni nevarnosti! Iz cbleganega mesta pa sme še celo, ker je omožena.

Toda z ženami je sploh težavna reč:

»Ej dekleta in žene,
kak ste zale in mlade!
Nekaj pa mi šepeta:
»Varuj, varuj se žena!«
A srce gori, žari,
pameti nikjer več ni!
Kadar sta si blizu dva
hoče vsak svoj »da«.

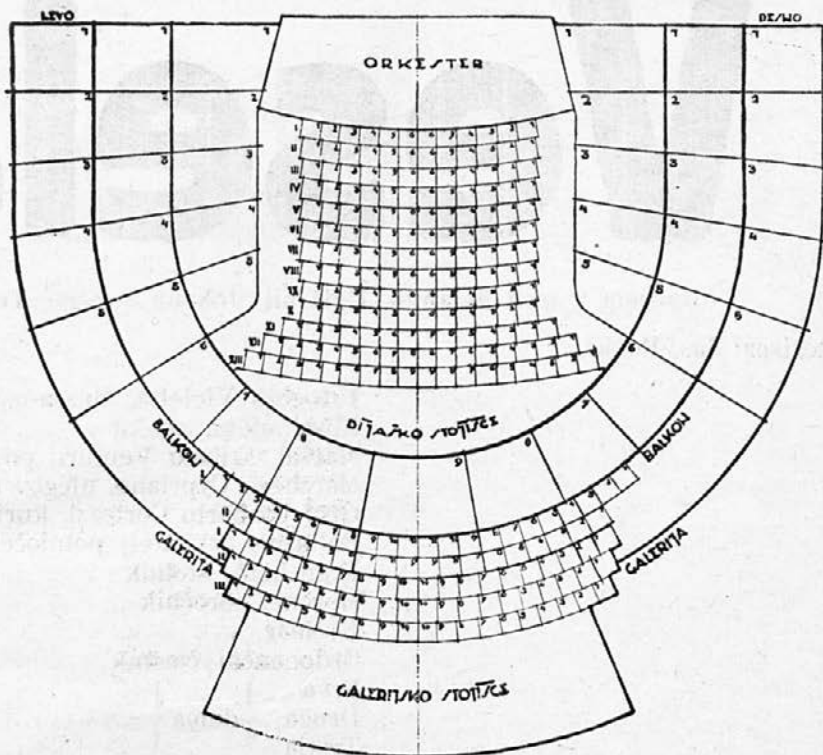
O »da« — da me ljubiš ti samo.
 O »da« — misli vse le k meni vro.
 O »da« — da je moje tvoje vse
 o »da« — o da, dekle!
 In »ne« — nihče drugi ni bil tvoj,
 O »ne« — in nihče ne bode tvoj!
 Kaj ne — zapustiš me nikdar ne.
 Kaj ne — kaj ne, dekle?

Da bi zagotovil uspeh svojega podjetja, se preobleče Baltazar v maršala ter ga tako točno oponaša, da premoti celo oficirje, ki dado zapreti pravega maršala — kot ogleduha. V pravem trenutku začne izpad oblegancev, ki ima popoln uspeh, saj je maška vojska sestavljena iz najlepših deklet! Violetta zmaga in daje svoji četi pametne nasvete:

Armade vi ponos in cvet,
 kako ste se potili spet
 Glejte: pala ni, se vdala ni
 trdnjava, trdno še stoji!
 Če to pri ženskah se zgodi,
 lepo blamirate se mi,
 zato pazite mi odslej!
 Če pa ne: ves svet se vam le smej!
 Dekleta, kdo bo zdaj vaš kralj
 bo korpo — ali general?
 Vsi v vojski so izkušeni,
 za zakon vsi navdušeni.
 Korajža le pri nas velja!
 Naj mož pokaže, če kaj zna!
 In pomnite: če v glavi je kaj soli
 se vojska ne zgubi!
 Da, to je vesela vojna res
 boj in ples, oј čudovita zmes!

Vse se srečno in veselo konča, Nina, v kateri spozna zaljubljeni Ciprijan Violettino sestro, postane regentinja Masse in dobi — kar pomiri tudi strogega strica-maršala — polovico premoženja. Violetta pa zapušča svoje visoko mesto, ker hoče s svojim Umbertom v Ferraro, kjer se bosta zares poročila; prvi zakon je itak neveljaven, ker sta ga sklenila Contessa Vigliari in potujoči pevec, ki ne obstojata več. Sicer pa ne pomaga Umbertu več noben izgovor, saj ima Violetta v rokah njegovo pismo, v katerem se stavlja pod njeno povelje in na njeno razpolago!

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

POPRAVILO!

Pisalnih — Računskih strojev

JAMSTVO!

Prešernova ulica 44

Telefon intr. 2636

Ivan Legat, Ljubljana

**Samoprodaja najboljšega
pisalnega stroja**

CONTINENTAL

(WANDERERWERKA)

Vesela vojna

Opereta v treh dejanjih. Uglasbil Johann Strauss. Tekstovno novo predelal Wilhelm Sterk. — Muzikalno preuredil Feliks Günther.

Režiser: Jos. Povhè.

Prevedel N. Štritof.

Dirigent: Dr. D. Švara.

Princeza Violetta, Massa-malaspinska	Štefka Poličeva
Nina, njena sestra	Ivanka Ribičeva
Maršal Ariosto Venturi, poveljnik marmalinskih čet	Jos. Povhè
Marchese Cypriano, njegov nečak	Bojko Peček
Grof Umberto Cortezzi, kurir vojvode tirskega	Jos. Gostič
Baltazar, ravnatelj potujoče pevske drame	Makso Simončič
Franchetti, stotnik	Franc Jeltnikar
Morone, poročnik	Jos. Frlan
Krčmar	Alojzij Sekula
Ordonančni častnik	Franc Marolt
Prva dama	Karolina Sterniševa
Druga dama	Marija Rusova
Tretja dama	Špela Ramšakova
Paž	Josipina Jeromova

Vojaki, kmetje, kmetice, potujoči pevi in pevke, maršalovi gostje, paži.

Dejanje se vrši tekom štirih dni v gornjitalijski. — Čas: romantična doba rokokoja.

Prvo dejanje: I. in II. slika: Zvečer in zjutraj pred krčmo. Drugo dejanje: IV. grajski dvorani (maršalov glavni stan). Tretje dejanje: v Grajskem parku.
Koreografija baletne mojstra P. Golovina.

Blagajna se odpre ob pol 8. uri

Začetek ob 8. uri

Konec ob 11. uri

Parter: Sedeži I. vrste	Din 46
" II. - III. vrste	" 40
" IV. - VI.	" 38
" VII. - IX.	" 35
" X. - XI.	" 30

Lože: Lože v parterju	" 180
" I. reda 1-5	" 180
" 6-9	" 200

Lože: balkonske	Din 100
"	" 120
Nadaljni ložni	" 25
" v parterju	" 30
" I. redu	" 30
" na balkonu	" 20

Balkon: Sedeži I. reda	" 30
" II.	" 25
" III.	" 18

Galerija: Sedeži I. vrste	Din 16
" II.	" 14
" III.	" 14
" IV.	" 10
" V.	" 10
Stojišče	" 4
Dijaško stojišče	" 7

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagovni opremi gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

Po gledališču sestanek v

KAVARNI „EMONA“

prvovrsten salonski in jazz orkester

V restavraciji dnevno

P L E S

Točna postrežba

Solidne cene

Delniška družba pivovarne

„UNION“

priporoča svoje izborno svetlo in
črno pivo v sodčkih in steklenicah
Izdeluje tudi prvovrstni kvas in špirit

LJUBLJANA - MARIBOR

Brzjavni naslov: Pivovarna Union,
Ljubljana, Maribor

Telefon: Ljubljana št. 2310, 2311
Maribor št. 2023

DOBRA MISEL!

ZAVARUJEM SI ŽIVLJENJE,
to je: ko pridem v leta, mi naj izplača
banka „Slavija“ kapital, ki mi bo v
gmotno, sedaj pa že v moralno oporo

Domača zavarovalnica:

**Jugoslovanska zavarovalna banka
„Slavija“ v Ljubljani**

se priporoča za vse vrste zavarovanj

TELEFON ŠT. 2176

Elitni kino Matica

Tel. 2124

Edini zvočni kino v Ljubljani
z najboljšo svetovno zvočno **aparatur**
WESTERN ELECTRIC

V mesecih oktober in november prinašamo sledeče
premiere izbranih najboljših svetovnih velefilmov:

„No, no Naneta“

Čarobna filmska opereta v naravnih barvah
Najboljši pevci, balet, razkošje

„Smej se in plakaj!“

Najnovejši govoreči film s slovitim **Al Jolsonom**
v glavni vlogi

Sodeluje tudi mali **Darvey Lee** (Sonny Boy) v
vlogi kot **Little Pal**

„Tango ljubezni“

Briljantna filmska opereta

V glavni vlogi **Willy Forst** (znan in priljubljen iz
velefilmov „Atlantik“ in „Dvoje src v $\frac{3}{4}$ taktu“)

„Ljubljenec bogov“

Najnovejši govoreči velefilm **Emila Janningsa**

„Cilly“

Najrazkošnejša, najslajša filmska opereta, kjer nastopa
najlepša žena Amerike, slovita **Marilyn Müller**